

KULTURNÍ DĚDICTVÍ: SILNÝ KATALYZÁTOR PRO BUDOUCNOST EVROPY

U příležitosti tohoto významného Dne Evropy, kdy si připomínáme 70. výročí [Schumanovy deklarace](#) a zahájení procesu evropské integrace;

V době, kdy se Evropa a celá planeta snaží překonat bezprecedentní krizi způsobenou virem COVID-19 a kdy musíme definovat robustní strategie pro obnovu a přestavbu naší společnosti a hospodářství;

Majíce na paměti, že obrovský svět kultury a kulturního dědictví byl pandemií obzvláště a těžce zasažen, což má závažné kulturní, sociální a ekonomické důsledky pro zaměstnance a dobrovolníky v oblasti kulturního dědictví;

Pod hlubokým dojmem, který v nás zanechává výjimečné úsilí subjektů v oblasti kultury a kulturního dědictví, které se zasluhují o pozvednutí nálady lidí sdílením přístupu k mimořádně bohaté nabídce kulturního obsahu;

My, zástupci rozsáhlé komunity kulturního dědictví působící v celé Evropě, jsme se shromáždili pod hlavičkou [Evropské aliance pro kulturní dědictví](#) (European Heritage Alliance), abychom předali jasné poselství solidarity, naděje a jednoty Evropským vůdcům a občanům. Jsme připraveni přispět k okamžitému sociálnímu a hospodářskému oživení Evropy, jakož i k dlouhodobějšímu pokroku evropského projektu;

Inspirováni vizí a odvahou Roberta Schumana a jeho spolupracovníků před 70 lety jsme pevně přesvědčeni, že se musíme chopit současné krize a postavit kulturu a kulturní dědictví tam, kam patří: do samého srdce oživení Evropy;

Jak se prokázalo během [Evropského roku kulturního dědictví v roce 2018](#), existuje mnoho způsobů, jak může kulturní dědictví působit jako katalyzátor pozitivní změny. V tomto manifestu zdůrazňujeme 7 vzájemně propojených způsobů, kterými se to děje:

¹ Tento MANIFEST vydávají u příležitosti Dne Evropy členové Evropské aliance pro kulturní dědictví (European Heritage Alliance), neformální platformy sdružující 50 evropských a mezinárodních sítí působících v širší oblasti kulturního dědictví. Členové Evropské aliance pro kulturní dědictví zastupují obrovskou část společnosti skládající se z desítek milionů občanů Evropy. Od založení Aliance v červnu 2011 zajišťuje její koordinaci organizace Europa Nostra.

1) LÉČIT EVROPU

V dobách zdravotního ohrožení kulturní dědictví hraje a bude i nadále hrát zásadní roli pro fyzickou i duševní pohodu každého jednotlivce a naší společnosti jako celku. Jak dokládá množství literatury a fakt, že se na ni stále více bere ohled při veřejném rozhodování, pohoda (wellbeing) je holistický pojem, který zahrnuje emocionální, sociální, kulturní, duševní a ekonomické potřeby, které jednotlivcům umožňují plně využít jejich potenciál a zapojit se do společnosti v plné míře. Investování do kulturního dědictví proto je investováním do veřejného zdraví, pohody a zlepšení kvality života lidí.

2) BÝT EVROPOU

V době, kdy celý svět čelí hluboké proměně způsobu života, jsou naše společné kulturní dědictví a hodnoty kotvou a kompasem, které tolik potřebujeme. Skutečně nám mohou poskytnout smysl pro směr a inspiraci, abychom si ve věcech, před kterými stojíme, zvolili správně. Kulturní dědictví zajišťuje spojení mezi našimi kořeny, identitami a tradicemi a širším evropským a celosvětovým obrazem. Účast na kulturním dědictví a zapojení se do něj nám také umožňuje přijmout naši rozmanitost a využít ji jako zdroj obohacení a tvořivosti. To, jak evropští občané cítí a chápou své společné dědictví a jak je tento proces interpretace kulturního dědictví zprostředkován, je pro budoucnost Evropy zásadní. Proto musí být větší investice do kultury, vzdělávání, vědy a inovací v jádru podpory našeho evropského způsobu života – v celé jeho rozmanitosti. Proto také v budoucnu musí být „Evropská unie sdílených hodnot“ stejně důležitá jako evropská hospodářská, měnová nebo politická unie.

3) DIGITÁLNĚ PROMĚNIT EVROPU

Epidemie COVID-19 zdůraznila zásadní význam digitálního přístupu ke kulturnímu dědictví. V době, kdy se lidé snaží být blízko sebe, a přitom zůstat fyzicky odděleni, přijaly organizace kulturního dědictví v celé Evropě výzvu, před kterou byly postaveny. Již dnes hraje Evropa vedoucí roli, pokud jde o digitální kulturní dědictví a má potenciál pokročit vpřed s novými technologiemi jako jsou umělá inteligence a strojové učení založené na humanistických a etických zásadách. Nyní musíme spolupracovat na urychlení a dalším zlepšení této digitální proměny. Zároveň musíme zúžit propast mezi institucemi, které jsou digitálně vybaveny, a těmi, které nejsou. Potřebujeme demokratizovat přístup k našemu kulturnímu dědictví, abychom podpořili rozmanitost, inkluzivnost, tvořivost a kritické zapojení do vzdělávání a sdílení znalostí. Potřebujeme podporovat spolupráci a experimenty, které posilují naši schopnost inovace. Potřebujeme také podporovat využívání digitálních technologií a odborných znalostí za účelem posílení role našich kulturních institucí při vyprávění našich evropských příběhů.

4) EKOLOGIZOVAT EVROPU

Zatímco Evropská unie pracuje na své historické „Zelené dohodě pro Evropu“, musíme zajistit, aby byl plně zohledněn kulturní rozměr zelené proměny naší společnosti a hospodářství. Naše kulturní dědictví, včetně kulturní krajiny, je vážně ohroženo změnou klimatu. Kulturní svět s jeho bohatstvím tradičních znalostí a dovedností však lze také využít k dalšímu rozšiřování postupů zmírňování

a přizpůsobování, které mohou napomoci dosažení ambiciózních cílů Zelené dohody pro Evropu. Jednoznačně podporujeme výzvy k „zelenému oživení“ Evropy po pandemii a jsme přesvědčeni, že kulturní dědictví má obrovský potenciál, který může pomoci toho dosáhnout.

5) OBNOVIT EVROPU

V současné době významná studie [Kulturní dědictví se Evropě vyplatí](#) (Cultural Heritage Counts for Europe) poskytuje spolehlivé důkazy o tom, že investování do kulturního dědictví má jasné výhody pro obnovu měst a regionů, a to jak na úrovni jednotlivců, tak na úrovni společnosti. Vzhledem k vyhlídkám na dramatický úbytek pracovních míst naléhavě žádáme vedoucí představitele EU, aby investovali do obnovy městských a venkovských oblastí, která se zakládá na kulturním dědictví, což umožní a umocní sociální a hospodářské oživení Evropy. Tímto způsobem si Evropa nejen zachová mnoho existujících pracovních míst a souvisejících dovedností, ale také vytvoří nová užitečná pracovní místa, od specializovaných řemesel po sofistikované využívání digitálních a dalších nových technologií. Takováto „Nová dohoda pro kulturní dědictví“ zase podpoří sociální a hospodářské inovace a přispěje k významnému zlepšení našeho životního prostředí. Obrovský potenciál obnovy založené na kulturním dědictví v historických městech, vesnicích a na venkově v celé Evropě se může stát naprosto průlomovým na cestě za ekologičtější a udržitelnější Evropou.

6) ZAŽÍT EVROPU

Vzhledem ke katastrofickému dopadu pandemie na cestovní ruch z důvodu omezení cestování a mobility, ohrožující 13 milionů evropských pracovních míst, plně podporujeme výzvu k vytvoření rozsáhlého „Záchraného plánu cestovního ruchu EU“. Tento plán by měl zahrnovat zvláštní opatření pro oživení kulturního cestovního ruchu, jednoho z největších a nejrychleji rostoucích segmentů cestovního ruchu na světě, který představuje 40 % veškerého evropského cestovního ruchu. Cestovní ruch potřebuje kulturní dědictví a kulturní dědictví potřebuje cestovní ruch. Z této krize se však zotavíme tak, že ji využijeme jako příležitost k podpoře inovativnějších a udržitelnějších forem cestovního ruchu. Tím poskytneme trvalé výhody veřejným i soukromým vlastníkům památek a komunitám, které je obklopují, a získáme kvalitnější zážitky a větší požitek pro návštěvníky.

7) PŘIJMOUT SVĚT

A konečně, jak současná krize ukázala, jasné propojení a křehkost lidstva poskytuje Evropě jedinečnou příležitost k posílení její pozitivní a konstruktivní úlohy ve světě. Kultura a kulturní dědictví jsou klíčovými faktory pro zvýšení respektu, pochopení a důvěry jako předpokladů pro celosvětovou solidaritu a spolupráci. Evropa by proto měla využít své bohaté kulturní zdroje k prosazení tohoto procesu.

Ve světle výše uvedeného musíme bezodkladně a společně mobilizovat proměňující sílu kultury a kulturního dědictví, abychom dodali smysl a inspiraci zelenému a inkluzivnímu oživení Evropy po pandemii. SPOLEČNĚ můžeme využít jejich plného potenciálu pro lepší budoucnost Naší Evropy.

**Tento Manifest vydali členové Evropské aliance pro kulturní dědictví u
příležitosti Dne Evropy 9.května 2020**

1. **ACCR** (Association des Centres Culturels de Rencontres)
2. **ACE** (Architects' Council of Europe)
3. **AEERPA** (European Association of Architectural Heritage Restoration Companies)
4. **Blue Shield**
5. **CIVILSCAPE** (European Landscape Convention)
6. **EAA** (European Association of Archaeologists)
7. **E.C.C.O.** (European Confederation of Conservator-Restorers' Organisations)
8. **ECF** (European Cultural Foundation)
9. **ECOVAST** (European Council for the Village and Small Town)
10. **ECTN** (European Cultural Tourism Network)
11. **ECTP-CEU** (European Council of Spatial Planners)
12. **EFAITH** (European Federation of Associations of Industrial and Technical Heritage)
13. **EFFORTS** (European Federation of Fortified Sites)
14. **EHHA** (European Historic Houses Association)
15. **EHTTA** (European Historic Thermal Towns Association)
16. **ELO** (European Landowners' Organisation)
17. **EMA** (European Museum Academy)
18. **EMF** (European Museum Forum)
19. **EMH** (European Maritime Heritage)
20. **ENCATC** (European Network of Cultural Administration Training Centres)
21. **ENCoRE** (European Network for Conservation-Restoration Education)
22. **ERIH** (European Route of Industrial Heritage)
23. **ETC** (European Travel Commission)
24. **EUROCLIO** (European Association of History Educators)
25. **EUROCITIES** (The Network of Major European Cities)
26. **EUROPA NOSTRA** (The Voice of Cultural Heritage in Europe)
27. **Europeana**
28. **EWT** (European Walled Towns)
29. **FEDECRAIL** (European Federation of Museum and Tourist Railways)
30. **FEMP** (European Federation for Architectural Heritage Skills)
31. **FRH** (Future for Religious Heritage – European Network for historic places of worship)
32. **Heritage Europe-EAHTR** (European Association of Historic Towns and Regions)
33. **ICOM** (International Council of Museums)
34. **ICOMOS** (International Council on Monuments and Sites)
35. **IFLA Europe** (International Federation of Landscape Architects)
36. **Interpret Europe** (European Association for Heritage Interpretation)
37. **INTO** (International National Trusts Organisation)
38. **ISOCARP** (International Society of City and Regional Planners)
39. **Mad'in Europe**
40. **Michael Culture Association** (MCA)
41. **NECSTouR** (Network of European Regions for a Sustainable and Competitive Tourism)
42. **NEMO** (Network of European Museum Organisations)
43. **OWHC** (Organisation of World Heritage Cities)
44. **Perspectiv** (Association of Historic Theatres in Europe)
45. **RANN** (Réseau Art Nouveau Network)
46. **SEE Heritage Network** (South East European Heritage Network)
47. **TICCIH Europe** (The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage)
48. **Trans Europe Halles** (TEH)
49. **UIA workgroup Heritage Region 1** (International Union of Architects)

PŘÍLOHY:

Další studie, kvantitativní a kvalitativní údaje, klíčové politické dokumenty

1) LÉČIT EVROPU

Studie, publikace, články

- **Cultural Heritage Counts For Europe Report** (2015) by Europa Nostra, ENCATC, Heritage Europe, the Heritage Alliance, the International Cultural Centre and the Raymond Lemaire International Centre for Conservation at the University of Leuven.
<https://www.europanostra.org/our-work/policy/cultural-heritage-counts-europe/>
- **Heritage and Wellbeing: What Constitutes a Good Life? International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (ICCROM)**
<https://www.iccrom.org/projects/heritage-and-wellbeing-what-constitutes-good-life>
- **Wellbeing and the Historic Environment** (2018) by Historic England
<https://historicengland.org.uk/images-books/publications/wellbeing-and-the-historic-environment/wellbeing-and-historic-environment/>
- **Study of 'Heritage Houses for Europe' (2019)** by European Historic Houses
<https://www.europeanlandowners.org/heritage-houses-for-europe/wp-content/uploads/2019/09/Final-Study-Heritage-Houses-FINAL-1809-online.pdf>

Politické dokumenty

- **Council conclusions on the Work Plan for Culture 2019-2022** (2018)
<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13948-2018-INIT/en/pdf>

2) BÝT EVROPOU

Studie, publikace, články

- **Engaging citizens with Europe's cultural heritage: How to make best use of the interpretive approach** (2017) by Interpret Europe
http://www.interpret-europe.net/fileadmin/Documents/publications/ie_engaging_citizens_with_europes_cultural_heritage_co.pdf

Politické dokumenty

- **Commission Communication 'Towards an integrated approach to cultural heritage for Europe** (2014)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52014DC0477>
- **Strengthening European identity through education and culture. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions** (2017)
https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-strengthening-european-identity-education-culture_en.pdf

- **European Framework for Action on Cultural Heritage (2018)** by the European Commission
https://ec.europa.eu/culture/library/commission-swd-european-framework-action-cultural-heritage_en
- **Berlin Call to Action: Cultural Heritage for the Future of Europe (2018)** by Europa Nostra
<https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2018/09/Berlin-Call-Action-Eng.pdf>
- **Europe Fast Forward Heritage (2018)** by Culture Action Europe
<https://cultureactioneurope.org/advocacy/fast-forward-heritage/>
- **A NEW STRATEGIC AGENDA 2019 – 2024 (2019)** by the European Council
<https://www.consilium.europa.eu/media/39914/a-new-strategic-agenda-2019-2024.pdf>
- **PARIS MANIFESTO ‘Let us relaunch the European project through culture and cultural heritage!’ (2019)** by Europa Nostra
https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2020/03/2019-EN_Paris-Manifesto.pdf

3) DIGITÁLNĚ PROMĚNIT EVROPU

Studie, publikace, články

- **Europeana Strategy 2020-2025 (2020)**
<https://pro.europeana.eu/page/strategy-2020-2025-summary>
- **Commission report on the evaluation of Europeana and the way forward (2018)**
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1536235661093&uri=COM:2018:612:FIN>
- **Evaluation of Europeana and orientations for its future development, (2016)**
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/58538a59-b4aa-11e8-99ee-01aa75ed71a1/language-en>
- **My ambition for Europe: protecting it, transforming it and taking it forward (2019)**
<https://www.linkedin.com/pulse/my-ambition-europe-protecting-transforming-taking-forward-breton/>
- **Museums in the mirror world - preparing for the next stage of our digital transformation (2019)**
<https://medium.com/@Europeana/museums-in-the-mirror-world-preparing-for-the-next-stage-of-our-digital-transformation-bb4754b8ee00>
- **Ten perspectives on the future of digital culture (2019)**
<https://pro.europeana.eu/page/10perspectives>

Politické dokumenty

- **Commission Recommendation on the digitisation and online accessibility of cultural material and digital preservation (2011)**
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32011H0711>
- **Declaration of cooperation on advancing digitisation of cultural heritage (2019)**
<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-member-states-sign-cooperate-digitising-cultural-heritage>

4) EKOLOGIZOVAT EVROPU

Studie, publikace, články

- **Safeguarding Cultural Heritage from Natural and Man-Made Disasters A comparative analysis of risk management in the EU' (2018)** by the European Commission
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8fe9ea60-4cea-11e8-be1d-01aa75ed71a1/language-en>
- **The Future of Our Past: Engaging Cultural Heritage in Climate Action (2019)** by ICOMOS
<https://indd.adobe.com/view/a9a551e3-3b23-4127-99fd-a7a80d91a29e>

Politické dokumenty

- **Council conclusions of 21 May 2014 on cultural heritage as a strategic resource for a sustainable Europe**
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52014XG0614%2808%29>
- **United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development**
<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>
- **Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on The European Green Deal (2019)**
https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0002.02/DOC_1&format=PDF

5) OBNOVIT EVROPU

Studie, publikace, články

- **Getting Cultural Heritage to work for Europe (2015)** by the European Commission
<https://op.europa.eu/fr/publication-detail/-/publication/b01a0d0a-2a4f-4de0-88f7-85bf2dc6e004>
- **White paper and recommendations to the EU Urban Agenda Partnership on culture and cultural heritage (2019)** by drafted by ICLEI and EURO CITIES with contributions from EU-funded projects ARCHES, CLIC, EUCANET, Forget Heritage, I-Media-Cities, Open Heritage, REACH, ROCK, RURITAGE
<https://rockproject.eu/documents-list#386>

Politické dokumenty

- **Declaration on the adaptive reuse of built heritage (2018)**
https://www.ace-cae.eu/fileadmin/New_Upload/15_EU_Project/Creative_Europe/Conference_Built_Heritage/LEEUWARDEN_STATEMENT_FINAL_EN-NEW.pdf
- **Opinion of the European Economic and Social Committee on the contribution of Europe's rural areas to the 2018 Year of Cultural Heritage ensuring sustainability and urban/rural cohesion (2018)** <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/contribution-europes-rural-areas-2018-year-cultural-heritage-ensuring-sustainability-and-urbanrural-cohesion-own>

- **Urban Agenda for the EU**
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/urban-development/agenda/

6) ZAŽÍT EVROPU

Studie, publikace, články

- **Sustainable cultural tourism Study. Report of the OMC (Open Method of Coordination) Working Group of Member States' Experts (2019)**
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/164ea9c5-2255-11ea-af81-01aa75ed71a1/>
- **Horizon 2020 - the new strategy of promoting Europe as a tourist destination in long-haul markets by the European Travel Commission** <https://etc-corporate.org/our-campaigns/horizon-2022/>.

Politické dokumenty

- **Joint Statement 'European tourism sector demands urgent supportive measures to reduce devastating impact of COVID-19' (March 2020)**
<https://tourismmanifesto.eu/european-tourism-sector-demands-urgent-supportive-measures-to-reduce-devastating-impact-of-covid-19/>
- **Barcelona Declaration "Better Places to Live, Better Places to Visit" (2018)**
<https://necstour.eu/better-places-to-live-better-places-to-visit>

7) PŘIJMOUT SVĚT

Studie, publikace, články

- **Preparatory action 'Culture in EU External Relations' Engaging the World: Towards Global Cultural Citizenship (2014)**
https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/library/publications/global-cultural-citizenship_en.pdf
- **Research for CULT Committee – European Cultural Institutes Abroad (2016) by the European Parliament**
<https://www.cultureinexternalrelations.eu/cier-data/uploads/2016/11/Mapping8.pdf>

Politické dokumenty

- **Joint Communication to the European Parliament and the Council Towards an EU Strategy For International Cultural Relations (2016)**
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=JOIN%3A2016%3A29%3AFIN>